

Глобалізація: позитивний та негативний аспект для України

В статті проаналізовано деякі підходи щодо сутності процесу глобалізації, на основі яких, здійснено авторське відображення сучасної структури глобалізації з виділенням загальновизначених її структурних елементів, а також вплив глобалізації на розвиток України.

Постановка проблеми. Основною тенденцією сучасного економічного та фінансового розвитку світу є глобалізація. Зокрема, відбувається формування єдиного ринку, стає тіснішою взаємодія націй у політиці та економіці, тобто взаємопроникнення різних сфер суспільного життя та створення глобального політичного, економічного. та людства. Зрозуміло, що процесу становлення глобальної економіки та економічної глобалізації не уникнути. З цієї причини необхідно чітко визначити пріоритети участі України в глобалізації, з одного боку, з метою розробки ефективних механізмів мінімізації її негативних наслідків, а з іншого боку, підвищення її конкурентоспроможності. внутрішня економіка

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам формування фінансової системи в сучасних умовах та розвитку глобалізаційних процесів присвячені праці О. Білоруса і Д. Лук'яненка [1], П. Герста і Г. Томпсона [2], Дж. Сороса [3], Н. Стукало [4], А. Макушкіна [5], О. Мозгового [6] та ін. Хоча окремі аспекти процесу глобалізації порівняно широко висвітлені в економічній літературі, на порядку денному постають нові складні питання, пов'язані з викликами глобалізації, постійними змінами світової економічної кон'юнктури, новими завданнями розвитку світу. Отже, виникає об'єктивна необхідність у дослідженні вказаних проблем з метою їх подальшого розв'язання.

Мета статті. Сучасне світове господарство характеризується неухильним зростанням глобального трансформаційного процесу, що становить зміст глобального процесу. Процес глобалізації залежить від волі і волі окремих народів, та її впливом геть процеси національних перетворень то, можливо як позитивним, і негативним. У цих ситуаціях важливо враховувати можливі наслідки процесів глобалізації формування економічних процесів.

Метою дослідження є -теоретично наголосити на необхідності української глобалізації, а також дізнатися, що вона зробила для країни.

Вклад основного матеріалу. Глобалізація має об'єктивний і всеосяжний соціальний процес, основною турботою якого є зростаючий зв'язок та взаємозалежність національних економік, національних політичних та соціальних систем, національних культур, торгівлі людьми та навколишнього середовища. В основі глобалізації лежить розвиток світових ринків товарів, послуг, праці та капіталу. Цей процес зачіпає всі сторони

життя, включаючи економічну, політичну, соціальну, культурну, екологічну, безпеку та інших. Це спірно і має як позитивні, і негативні наслідки. Слід також зазначити, що на сьогоднішній день практично немає країни, яка перебуває у процесі глобалізації, зокрема й України, яка не експлуатується.

В оцінці глобалізації, опублікованій KOF Swiss Economic Institute у 2015 р., Україна посіла 47-е місце (з індексом 67,78%) серед 187 опитаних країн (1-е місце – Бельгія, 2-е місце – Ірландія, 3-є місце – Нідерланди), для порівняння; за даними Journal of Foreign Affairs 2005, зі 162 областей України, 43 місце [6].

При оцінці враховувалися чотири основні параметри. По-перше, економічна інтеграція – це обсяг міжнародної торгівлі та інвестицій. По-друге, особисті контакти – міжнародні поїздки, туризм, міжнародні телефонні дзвінки. По-третє, технології – кількість Інтернету, кількість Інтернет-серверів. Четвертим наслідком у міжнародній політиці є відносини між державами у міжнародних організаціях та кількість посольств.

Позитивні наслідки глобалізації. Процеси глобалізації мають важливе значення економіки країни. Одним із позитивних результатів глобалізації в Україні є наявність прямих іноземних інвестицій, що дозволило нашій країні вирішити низку існуючих проблем. Інвестиції в економіку допоможуть прискорити зростання країни та підняти рівень життя українців.

Це може прояснити позитивні характеристики культурної глобалізації: по-перше, доступність загальних культурних цінностей через розвиток; по-друге, культурне підтвердження; по-третє, подолання протиріч та конфліктів світової культури. Прояв позитивних наслідків у культурному середовищі полягає в тому, що українці можуть легко дивитись іноземні фільми, слухати музику, користуватися книгами зарубіжних письменників, користуватися інформацією про різні події в інших країнах.

Ще одним позитивним проявом глобалізації є те, що ми можемо користуватися мобільними телефонами, побутовою технікою, домашніми ЗМІ, комп'ютерами тощо, що відбувається далеко за межами країни. Що українці можуть виїхати за кордон на відпочинок чи працювати, щоб їх контролювали іноземні наркотики; використати науково-технічні розробки інших народів; міжнародне науково-технічне співробітництво; Розвиток комунікацій у інформаційній сфері також є певним наслідком глобалізації.

Позитивний глобалізм в Україні: можливість управління справами у глобальній сфері справ, передбачення глобального суспільства всіх видів, нетерпимих загроз будь-якій державі і навіть наддержавам (т.зв. знищення планети), можливість «Приносять країни до високої цивілізації, глобальної координації боротьби зі СНІДом, наркоманією, тероризмом тощо.

Одним із позитивних результатів глобалізації в Україні є присутність прямих іноземних інвестицій, що дозволило нашій країні вирішити низку наявних проблем. Інвестиції в економіку допомагають прискорити зростання країни та підвищити рівень життя українців .

Вона може прояснити позитивні риси культурної глобалізації: по-перше, розвиток доступності загальних культурних цінностей; по-друге, культурне зміцнення; по-третє, подолання протиріч та конфліктів світової

культури. Проявом позитивних наслідків у культурній сфері є те, що українці можуть легко дивитися закордонні фільми, слухати музику, користуватися книгами іноземних письменників, користуватися інформацією щодо різноманітних заходів в інших країнах.

Ще одним позитивним проявом глобалізації є той факт, що ми можемо користуватися мобільними телефонами, вітчизняними ЗМІ, комп'ютерами тощо, що відбувається далеко за межами нашої країни. Те, що українці можуть виїжджати за кордон на відпочинок чи роботу, щоб регулюватися наркотиками з-за кордону; використати науково-технічні праці інших народів; міжнародне науково-технічне співробітництво; Пояснення зв'язку в інформаційній сфері є також позитивним наслідком глобалізації.

Позитивний глобалізм в Україні: можливість регулювання глобальних екологічних подій у регіоні, забезпечення глобального суспільства різного роду, непереборні загрози кожній державі і навіть надпотужним (т. е. "країна на високий рівень цивілізованої, глобальної координації боротьби зі СНІДом, наркоманією, тероризмом тощо").

Для більш повного вивчення теми необхідно дізнатися та зрозуміти загрози та заперечення глобалізації для України.

По-перше, збільшується розрив у рівнях економічного та соціального розвитку між Україною та країнами «золотого мільйона» — за оцінками ООН, різниця у ВВП між багатими та бідними країнами у 1960-ті роки становила 1:30. 1990 р. – 1:60, у 2010 р. – 1:90. Цей процес пришвидшується.

По-друге, зростання безробіття, бідності, бездомності, антропогенних заторів та деградації.

По-третє, руйнування української економічної та політичної економії, придушення внутрішнього ринку та практичне усунення українського народного господарства з конкурентного середовища.

По-четверте, зростання тіньової економіки, її зростання у світовому ландшафті та відхід від суверенітету України як національної держави. Загальна криміналізація економічної діяльності та зростання корупції. П'ята боротьба між вимогами глобалізації та соціокультурною та економічною традицією нашої країни (наприклад, вимагає від світової еліти вільного продажу земель України іноземцям, що є неприродним для української розваги).

В новому рейтингу «Глобальний інноваційний індекс 2020» Україна покращила свій минулорічний результат на 2 сходинки, посівши 45 місце.

«Україна демонструє загальне зростання в рейтингу інноваційного індексу та в субіндексах. Ми здобули + 20 позицій в освіті та +10 в R&D. Україна також зберегла 2 місце серед країн із доходом нижче середнього», - прокоментував рейтинг міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Ігор Петрашко.

В глобальному рейтингу поруч з нами такі країни 42. В'єтнам, 43. Греція, 44. Таїланд, 46. Румунія, 47. РФ, 48. Індія.

Очолила рейтинг Швейцарія, за нею йдуть Швеція, США, Сполучене Королівство та Нідерланди.

Негативні наслідки глобалізації. У Світовому індексі глобалізації (KOF Globalization Index) Україна посіла 45-е місце у 2020 році, збільшивши свій успіх на 2 місяця минулого року [34].

У світовому порядку найближче до нас ці країни: 42. В'єтнам, 43. Греція, 44. Таїланд, 46. Румунія, 47. Росія, 48. Індія.

Швейцарія очолила список, за нею слідує Швеція, США, Великобританія та Нідерланди.

Під час проведення оцінки враховуються чотири основні параметри. По-перше, економічна інтеграція – це обсяг міжнародної торгівлі та інвестицій. По-друге, особисті контакти – міжнародні поїздки, туризм, міжнародні телефонні дзвінки. По-третє, технології – кількість Інтернету, кількість Інтернет-серверів. Четверта міжнародна політична участь - вступ держав до міжнародних організацій, кількість делегацій.

В економічній сфері глобалізація пов'язана з розвитком капіталізму як економічної системи, яка часто базується на опорі на ринкову самоорганізацію. Глобалізація стимулювала економічне зростання та підвищила рівень життя в усьому світі, хоча відносний розрив між багатими та бідними збільшився.

Глобалізація пов'язана з розвитком міжнародних ринкових сил та глобальним розподілом товарів та послуг за рахунок скорочення обмежень міжнародної торгівлі, таких як тарифи, імпорتنі послуги та експортні квоти, а також скорочення обмежень на рух капіталу та інвестицій. . Глобалізація прискорює розвиток та периферійний розвиток, малим та середнім підприємствам складно підтримувати глобальну конкуренцію та права своїх працівників Не так просто переслідувати в судовому порядку порушення прав людини з боку ТНК, коли корпорація юридично зареєстрована в одній державі та діє в іншій.

Негативні наслідки сучасної глобалізації межі ХХ століття.

Від нього більшою мірою залежить світова економіка, через що негативні наслідки швидко виходять за межі держав.

- експансія соціально-економічних відносин між багатими та бідними, між багатими та бідними, експансія технічного прогресу та технологічних відставань у бурхливому розвитку науки та інформаційних технологій.

- Зростання безробіття, бідність, бездомність, екологічне навантаження та людська депресія. Економічні та політичні збитки внутрішньому ринку України та придушення національної економіки призведуть до практичної ліквідації конкурентного середовища України. – Підвищується рівень тіньової економіки, її зростання досягло України як національної держави та світового панування, загальна криміналізація економічної діяльності та зростання корупції.

- Боротьба між вимогами глобалізації та соціокультурною та економічною традицією нашої країни (наприклад, глобальний вибір вимагає від України вільного продажу землі іноземцям, що є протиприродним для власника України).

В результаті процесів глобалізації вітчизняна продукція також страждає від виробників, адже більшість українців віддають перевагу

закордонній продукції, пояснюючи це більш низькою собівартістю продукції, якістю, потужністю та більшою місткістю.

Через готовність до виїзду значна кількість українців їде у пошуках роботи, високої заробітної плати, хорошої медицини та освіти, тому Україна втрачає велику кількість людей, які могли б працювати на її благо. Існує також міграція інтелектуальної еліти, що є причиною руйнування інтелектуальної могутності нації.

- погіршення екології.

- Надмірна концентрація власності в секторі ЗМІ й панування на ринку інформації декількох великих мультимедійних корпорацій. Розвиток сучасних засобів комунікації дає можливість країнам, які є провідними в цій області, контролювати потік і зміст інформації в усьому світі. Виникають гігантські транснаціональні медіа-корпорації з величезними надприбутками. Їхній власники зосереджують у своїх руках величезну фінансову й політичну владу. Наприклад, Руперт Мердок, очолює концерн «News International» у Великобританії, володіє також пакетами акцій ЗМІ в Австралії і США. У власності його концерну 130 газет у містах США, 22 телестанції, 25 журналів.

В умовах глобалізації спостерігається зрушення убик індивідуалізації, що підштовхує до процесу створення свого «Я», і вираженню власної індивідуальності. Влада традицій і цінностей слабшає, у міру того як місцеві співтовариства починають усе більше взаємодіяти з новим світовим порядком. Люди мають можливість вибирати з безлічі професій; жінки не прив'язані до домівки. Глобалізація змушує людей жити більш гнучко, вільно вибирати спосіб життя, ідентифікувати себе з культурами інших країн. Негативним моментом у цьому змісті є те, що відбувається розмивання національно-культурної ідентичності. Громадяни національних держав втрачають багато атрибутів приналежності до своєї культури й своєї держави (одяг, їжа, музика, спосіб життя й т.д.), рідше зв'язують свої інтереси і своє майбутнє з інтересами і майбутнім своєї Батьківщини.

Висновок

Отже й досі незрозуміло, що принесе глобалізація країнам – загрози чи нові можливості? Позитивний чи негативний вплив глобалізації залежить від ступеня розвитку національної економіки.

По суті, глобалізація є однією з провідних тенденцій економічної діяльності в сучасному світі, яка суттєво впливає не лише на економічне життя, а й на політичні (внутрішньодержавні та міжнародні), соціальні та культурно-культурні наслідки. Ці наслідки все більше відчують на собі практично всі країни, у тому числі й Україна, яка свідомо, активно та цілеспрямовано рухається до інтеграції у світову економіку.

Оскільки Україна не може уникнути залучення до процесів глобалізації, політична та економічна політика держави має відповідати факторам еволюції глобалізації, щоб можливі негативні наслідки могли знищити та примножити блага глобалізації. Тому що Україна поступово інтегрується в міжнародні організації та ринки, і процеси глобалізації, що відбуваються в результаті, стають все більш відчутними для української економіки.

Негативні наслідки глобалізації впливають із сьогоdnішнього стрімкого розвитку та невідготуваності суспільства до її норми. Викликане судовими силами, воно не забезпечує справедливості, соціального прогресу, веровності та потребує важливої відповідальності як національних урядів, так і міжнародних організацій, щоб не допустити негативних наслідків, які вони роблять із помітним зменшенням блага людей. Україна помітно менша за міграцією в розвинених країнах Центральної Європи, але й у балканських країнах (див. таблицю за посиланнями). Але в Україні, як стверджують науки, все ж таки потрібно проводити модель економічного розвитку Центральної Європи – сильна економіка, невеликі успіхи в приватизації, відносно стабільна валюта, дешева та кваліфікована робоча сила, природні ресурси та інше.

Економічний аспект — це лише одна частина наслідків глобалізації, яка має наслідки для неекономічної діяльності з великими ризиками, великими витратами та навіть можливістю катастрофи. Однією з таких областей є безпека, де глобалізація може спричинити конфлікти. Ще одна політична сфера – це кризи, які можуть призвести до серйозних подій з локальних подій, а якщо їх вчасно не вирішити, то може стати причиною катастрофи. Третім напрямком може бути екологія та здоров'я. Конектори піддаються глобальним стихійним лихам, таким як глобальне потепління та зміна клімату, а також важким епідеміям.

Тоді яким же може бути "чистий" результат глобалізації, якщо враховувати усі її плюси та мінуси? Відповідь на це запитання залежить від характеру світової системи. Якщо світ сповнений конфліктами, то глобалізація буде мати, мабуть, абсолютно негативні наслідки. І навпаки, якщо світ прагне до співпраці, глобалізація принесе виключно позитивні результати.

Список літератури

1. Бочан І. О. Глобальна економіка / І. О. Бочан, І. Р. Михасюк. – К. : Знання, 2007. – 403 с.
2. Кастельс М. Інформаційні технології, глобалізація та соціальний розвиток/ М. Кастельс // Соціальна глобалістика: навч. посіб. / за наук. ред.: Е. А. Афоніна, В. Д. Бондаренка, А. Ю. Мартинова. – К. : Освіта України, 2011. – 1 електрон. опт. диск (CD ROM); 12 см.
3. Потенциал и опасности глобализации. Тематический обзор МВФ от 12.04.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.imf.org/external/np/exr/ib/2000/rus/041200r.htm>.
4. Гражевська Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін: [монографія] / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2008. – 431 с.
5. Чухно А. А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України / А. А. Чухно. – К. : Логос, 2003. – 631 с.
6. Сучасні вимірники рівня розвитку структурних та інституціональних характеристик національної та глобальної економік [<http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/814/1>]
7. Лук'яненко Д.Г./Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: монографія. –К.: КНЕУ, 2001 – 538с